

Sekretarz Stanu

DLPK-I.053.6.2019

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 8 kwietnia 2019 r. (IX.517.961.2018.Kwa/ED) w sprawie podjęcia inicjatywy legislacyjnej mającej na celu wprowadzenie ustawowych rozwiązań, które określałyby prawa i obowiązki osób, wobec których orzeczono środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Przedstawione przez Pana Rzecznika kwestie, w zakresie wykonywania środka zabezpieczającego w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym regulują co do zasady przepisy Kodeksu karnego wykonawczego, zaś w związku z tym, iż zgodnie z art. 200 § 1 k.k.w. zakładem psychiatrycznym w rozumieniu art. 93a § 1 pkt 4 K.k. jest podmiot leczniczy udzielający świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie opieki psychiatrycznej należy wskazać, że zasady funkcjonowania tego rodzaju podmiotów są uregulowane w *ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 219, z późn. zm.)*, która normuje np. kwestię monitoringu wizyjnego (art. 23a). Ponadto należy przyjąć, że sprawca, wobec którego stosowany jest środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym, nie traci – ze względu na swój status – uprawnień wynikających z *ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1878, z późn. zm.)*, o ile nie zostały one inaczej ukształtowane w Kodeksie karnym wykonawczym albo w innych ustawach. Stąd można wnioskować, że w zakładach psychiatrycznych podstawowego zabezpieczenia sprawca, na podstawie art. 13 tej ustawy, ma prawo do porozumiewania się bez ograniczeń z rodziną i innymi osobami, a korespondencja takiej

osoby nie podlega kontroli. Z kolei na gruncie *Kodeksu karnego wykonawczego* kwestie spotkań z odwiedzającymi osoby, wobec których orzeczono pobyt w zakładzie psychiatrycznym, reguluje art. 204c, zgodnie z którym osobiste kontakty sprawcy przebywającego w zakładzie psychiatrycznym, o którym mowa w art. 200 § 2 pkt 2 lub 3, z osobami odwiedzającymi mogą odbywać się tylko za zgodą kierowników tych zakładów. Można odmówić udzielenia takiej zgody, w szczególności gdy kontakty te powodują wzrost ryzyka zachowań niebezpiecznych. Jak widać, zagadnienie to dotyczy zakładów dysponujących warunkami wzmocnionego (art. 200 § 2 pkt 2 k.k.w.) i maksymalnego (art. 200 § 2 pkt 3 k.k.w.) zabezpieczenia, a zatem *Kodeks Karny wykonawczy* obejmuje swą regulacją tych internowanych, którzy m.in. z uwagi na charakter popełnionego czynu wymagają wzmocnionych warunków izolacji.

Zgoda nie jest wymagana do korzystania przez sprawcę z widzeń, jeśli przebywa on w zakładzie psychiatrycznym zorganizowanym jako dysponujący warunkami podstawowego zabezpieczenia. W tym przypadku odmowa udzielenia zgody (*vide. K. Postulski, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz do art. 204c k.k.w.*) byłaby sprzeczna z prawem w rozumieniu art. 7 k.k.w. Należy pamiętać, że w takim zakładzie przebywają sprawcy, którzy w nieodległej przyszłości mogą być zwolnieni. Wiąż z osobami najbliższymi ma szczególne znaczenie dla ich dalszej sytuacji życiowej. To właśnie osoby najbliższe stanowią faktycznie krąg osób, z których składa się rodzina, chroniona na mocy unormowania zawartego w art. 47 Konstytucji RP. Odwiedziny odbywają się w godzinach wyznaczonych przez kierownika zakładu. Ustalenie przez kierownika zakładu godzin odwiedzin nie jest decyzją w rozumieniu art. 7 k.k.w., bowiem dotyczy kwestii porządkowych, obowiązujących ogół internowanych, a nie konkretnej osoby. Nie może więc być przedmiotem skargi do sądu (*vide. K. Postulski, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz do art. 204c k.k.w.*).

Podkreślenia wymaga, że osobiste kontakty, w rozumieniu art. 204c *Kodeksu karnego wykonawczego* nie są widzeniami, w rozumieniu stosowanych przepisów odnoszących się do kary pozbawienia wolności (np. art. 138 § 1 pkt 3 k.k.w. – zezwolenie na widzenie w oddzielnym pomieszczeniu bez osoby dozoru), czy też do tymczasowego aresztowania (np. art. 221 § 2 pkt 6 k.k.w. – zezwolenie na dłuższe widzenie). Spotkania, w znaczeniu sposobu ich odbywania, są jednak wykonywane zgodnie z zasadami działania podmiotów leczniczych, w tym przypadku poszczególnych zakładów psychiatrycznych. Sposób ich wykonywania pozostaje zatem w zakresie właściwości kierowników zakładów psychiatrycznych, podlegających Ministrowi Zdrowia.

Odnosząc się natomiast do zawartych w wystąpieniu Pana Rzecznika uwag dotyczących art. 201 § 4 pkt 2 k.k.w. należy wskazać, iż kwestia ewentualnej nowelizacji regulaminu należy do Ministra Zdrowia, który jest właściwym organem do regulowania spraw będących materiają regulaminu, z racji podległości temu organowi podmiotów leczniczych.

Z poważaniem

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Marcin Warchol

/podpisano elektronicznie/